

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto

ASETTAMISPÄÄTÖS

VN/28370/2020

2.7.2021

Kuluttajaluottotyöryhmä

Asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön muuttamista.

Oikeusministeriö asettaa erikseen seurantaryhmän seuraamaan ja arvioimaan työryhmän työtä.

Toimikausi

1.8.2021 - 28.2.2022

Tausta

Kuluttajaluottoihin liittyvää lainsäädäntöä on uudistettu useaan otteeseen viimeisen kymmenen vuoden aikana erityisesti kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamien ongelmien vähentämiseksi. Viimeisin pysyvä uudistus on tullut voimaan 1.9.2019, ja siinä laajennettiin korkokatto koskemaan myös määrältään suurempia luottoja, kun aiempi korkokatto koski vain alle 2 000 euron suuruisia luottoja. Samalla hintasääntelymalli muutettiin aiemmasta todelliseen vuosikorkoon sidotusta mallista erikseen korkoa ja muita luottokustannuksia sääntelevään malliin. Uudistuksen ulkopuolelle jäivät kokonaisuudessaan ennen 1.9.2019 tehdyt luottosopimukset.

Hallitus on puoliväli- ja kehysriihessä 29.4.2021 (Hallituksen linjaukset puoliväli- ja kehysriihessä, s. 37) linjannut, että markkinoinnin rajoittamista arvioidaan kuluttajaluottosääntelyn kokonaistarkastelun yhteydessä. Samassa yhteydessä on arvioitava kuluttajaluottojen enimmäiskoron mahdollista pysyvää madaltamista. Myös eduskunta on edellyttänyt (EV 212/2020 vp), että valtioneuvosto arvioi huolellisesti kattavaan analyysiin ja kansainväliseen vertailuun pohjautuen, onko kuluttajaluottosääntelyä muutettava pysyvästi. Tässä arvioinnissa on erityisesti tarkasteltava tehokasta seuraamussääntelyä ja vanhojen, korkeakorkoisten luottojen saamista maltillisemmän korkotason turvaavan sääntelyn piiriin. Eduskunta on niin ikään edellyttänyt, että valtioneuvosto valmistelee kuluttajaluottoja koskevan mainonnan ja suoramarkkinoinnin hillitsemisestä pysyvää lainsäädäntöä (EV 69/2020 vp, 5. lausuma).

Postiosoite Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Kuluttajansuojalaissa (38/1978) edellytetään, että luotonantaja todentaa ennen kuluttajaluottosopimuksen tekemistä luottoa hakevan henkilöllisyyden huolellisesti. Jos henkilöllisyys todennetaan sähköisesti, luotonantajan on käytettävä vahvaa sähköistä tunnistamista. Säännös ei koske hyödykesidonnaisia kertaluottoja eikä verkkokauppojen laskutuspalveluja. On noussut esille tarve harkita henkilöllisyyden todentamisvelvollisuuden laajentamista koskemaan kaikkia kuluttajaluottoja sekä verkkokauppojen laskutuspalveluja.

Tavoitteet

Tavoitteena on vähentää luottojen aiheuttamia ongelmia, ohjata kuluttajaluottojen hinnoittelua ja markkinointia yhteiskunnallisesti hyväksyttävämpään suuntaan sekä estää luotonottoon ja maksamiseen liittyviä väärinkäytöksiä.

Tehtävä

Työryhmän on valmisteltava hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus seuraavien linjausten mukaisesti:

- 1) Asetetaan pysyvä korkokatto myös ennen 1.9.2019 tehdyille jatkuvaa luottoa koskeville sopimuksille siltä osin kuin kyse on lain voimaantulon jälkeen tehtävistä luoton nostoista. Selvitetään samassa yhteydessä, olisiko myös luottokustannuskaton soveltaminen näihin luottoihin kohtuudella mahdollista.
- 2) Selvitetään mahdollisuuksia pysyvästi alentaa korkokattoa.
- 3) Tiukennetaan luottojen markkinointia koskevaa sääntelyä.
- 4) Laajennetaan henkilöllisyyden todentamisvelvollisuus koskemaan mahdollisuuksien mukaan kaikkia kuluttajaluottosopimuksia sekä verkkokauppojen laskutuspalveluja sekä arvioidaan sääntelyn ajantasaisuus muiltakin osin.

Lisäksi työryhmän on valmisteltava muut tarpeelliset tarkistukset kuluttajaluottosäätelyyn.

Organisointi

Puheenjohtaja

Lainsäädäntöneuvos Sofia Aspelund, oikeusministeriö

Jäsenet

Lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, oikeusministeriö

Johtava asiantuntija Hertta Hartikainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Erityisasiantuntija Antti Makkonen, valtiovarainministeriö

Johtava lakimies Sanna Atrila, Finanssivalvonta

Ryhmäpäällikkö Paula Hannula, Kilpailu- ja kuluttajavirasto / kuluttaja-asiamies

Johtava asiantuntija Antti Laitila, Finanssiala ry

Johtava asiantuntija Ilari Kallio, Kaupan liitto ry

Vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Toimitusjohtaja Jari Perko, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry

Pysyvä asiantuntija

ylitarkastaja Silja Kantonen, tietosuojavaltuutetun toimisto

Työryhmän sihteerinä toimii erityisasiantuntija Mirja Kaspianranta oikeusministeriöstä.

Työryhmä voi valmistelun aikana kuulla asiantuntijoita ja järjestää kuulemistilaisuuksia.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmä hoitaa tehtävänsä virkatyönä. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita eikä kulukorvauksia.

Osastopäällikkö

Antti Leinonen

Yksikönpäällikkö

Katri Kummoinen

JAKELU Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, pysyvä asiantuntija ja sihteeri

TIEDOKSI Oikeusministeriö:
kansliapäällikkö Timonen
viestintäjohtaja
yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
hankerekisteri